

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Fødevarestyrelsen/Dyresundhed

Sagsnr.: 2011-20-762-000059

Den 8. juni 2012

FVM 038

GRUNNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om ændring af bilag I og IV til Europa-Parlamentet og Rådets forordning (EF) nr. 999/2001 vedrørende forbud mod fodring af dyr med forarbejdet animalsk protein fra ikke-drøvtyggere (komité sag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Forslaget vedrører en lempelse af foderforbuddet i TSE forordningen. Med lempelsen tillades fodring af akvakulturdyr med forarbejdet animalsk protein fra ikke-drøvtyggere. Forslaget fremlægges på baggrund af en risikoanalyse fra den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritet (EFSA). Forslaget indeholder krav til sikring af råvarer og produkter mod krydsforurening, samt krav til testning af råvarer og produkter, på baggrund af, at EU's referencelaboratorium i marts 2012 færdiggjorde valideringen af en ny testmetode for animalsk protein til identifikation af iblanding af drøvtyggermateriale. En lempelse af foderforbuddet for akvakulturdyr vil betyde, at EU kan mindske sin afhængighed af importeret protein, idet forarbejdet animalsk protein er en god proteinkilde, som i øjeblikket anvendes til fremstilling af blandt andet gødning, foder til selskabsdyr samt pelsdyrfoder. Lempelsen vil samtidig muliggøre eksport af forarbejdet animalsk protein til tredjelande. En vedtagelse af forslaget vurderes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark. Regeringen kan støtte forslaget.

Baggrund

Kommissionen har fremsat forslag om ændring af bilag I og IV til Europa-Parlamentet og Rådets forordning (EF) nr. 999/2001 vedrørende forbud mod fodring af dyr med forarbejdet animalsk protein fra ikke-drøvtyggere.

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 23 i Europa-Parlamentet og Rådets forordning (EF) nr. 999/2001 af 22. maj 2001 om fastsættelse af regler for forebyggelse af, kontrol med og udryddelse af visse Transmissible Spongiforme Encephalopatier (TSE).

Forslaget behandles i en forskriftsprocedure med kontrol i Den Stående Komité for Fødevarer og Dyresundhed (SCoFCAH). Hvis der er kvalificeret flertal for forslaget, forelægger Kommissionen forslaget for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis

kvalificeret og absolut flertal inden for 3 måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen. Opnås der ikke kvalificeret flertal i Den Stående Komité for Fødekedden og Dyresundhed (SCoFCAH), forelægger Kommissionen sagen for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 2 måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen.

Forslaget forventes sat til afstemning på mødet i Den Stående Komité for Fødekedden og Dyresundhed (SCoFCAH) den 18. juni 2012.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Formål og indhold

Formålet med forslaget er at lempe foderforbuddet i TSE-forordningen, således at det bliver tilladt at fodre akvakulturdyr med forarbejdet animalsk protein af ikke-drøvtyggere under hensyntagen til, at der ikke er iblandet drøvtyggermateriale, og at dette kan kontrolleres ved en test.

I Kommissionens TSE køreplan 2 fra 2010 anførte Kommissionen, at en lempelse af foderforbuddet for ikke-drøvtyggere var et af de fremtidige tiltag i perioden 2010-2015 på TSE området. Som følge af EU's mangel på gode proteinkilder til fodring af dyr forpligtede Kommissionen sig til at fremsætte forslag om lempelse af foderforbuddet som noget af det første, der skulle effektueres fra TSE køreplan 2.

I juli 1994 blev der indført et forbud mod at fodre kvæg, får og geder med kød- og benmel fra pattedyr for at undgå at overføre smitte med en TSE sygdom via foderet. Bovine Spongiforme Encephalopater (BSE), der er kvægets TSE sygdom, menes udelukkende at stamme fra smitte af kvæg med BSE inficeret foder. Med henblik på at styre risikoen for forekomst af forbudt materiale via krydsforurening blev forbuddet i 2001 udvidet til en suspending i hele EU af anvendelsen af forarbejdet animalsk protein i foder til alle dyr, som opdrættes med henblik på produktion af fødevarer, med visse undtagelser.

Med henblik på at vurdere muligheden for igen at kunne anvende værdifuldt protein i den animalske produktion har Kommissionen anmodet den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA), om at foretage en risikovurdering baseret på den aktuelle risikoprofil.

Forslaget tager således udgangspunkt i en risikovurdering fra den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA), der vurderer, at der kan forventes mindre end ét ekstra BSE tilfælde om året i kvæg i EU, som følge af en eventuel forurening af drøvtyggerfoder med forarbejdet

animalsk protein af ikke-drøvtyggere i en mængde, der er mindre end den målbare grænse for forarbejdet animalsk protein i foder (0,1 %).

Endvidere skal kontrolmetoderne, heriblandt en test til identifikation af drøvtyggermateriale i forarbejdet animalsk protein og i foder, være på plads inden forslaget træder i kraft. I marts 2012 færdiggjorde EU's referencelaboratorium for animalsk protein valideringen af en ny testmetode til identifikation af iblandet drøvtyggermateriale i forarbejdet animalsk protein og i foder.

Testmetoden vil, parallelt med vedtagelsen af nærværende forslag, blive indført ved ændring af Kommissionens forordning (EF) 152/2009 af 27. januar 2009 om prøvedtagnings- og analysemetoder til offentlig kontrol af foder.

For at øge sikkerheden og mindske risikoen for krydsforurening med drøvtyggermateriale stilles der krav om, at:

- råvaren ikke må komme fra slagterier, der slagter drøvtyggere,
- de virksomheder, der forarbejder råvaren ikke må forarbejde drøvtyggermateriale,
- de virksomheder, der producerer foderet udelukkende må producere foder til akvakulturdyr.

Derudover stilles der krav til transport og oplagring af råvarer og slutprodukter.

Under myndighedernes kontrol er der i en vis udstrækning mulighed for at undtage for ovenstående krav, blandt andet ved autorisation af virksomhederne på nærmere fastsatte betingelser, hvor det er afgørende at kunne opretholde den nødvendige adskillelse af produkterne.

Det vil betyde, at virksomheder, der kun slagter eller forarbejder ikke-drøvtyggere, umiddelbart kan anvende forslagets muligheder uden at skulle autoriseres. Derimod skal virksomheder, der slagter eller forarbejder såvel drøvtyggere som ikke-drøvtyggere, autoriseres til dette, forudsat at de lever op til kravene.

Forslaget stiller desuden krav om, at der skal føres kontrol med ordningen i de implicerede virksomheder, herunder at der skal foretages test af råvarer og produkter gennem alle led samt at der offentliggøres lister over virksomheder, der er autoriseret eller godkendt til at anvende mulighederne, som forslaget åbner for.

Forslaget skal først finde anvendelse 6 måneder efter, det er vedtaget, for at give virksomhederne tid til implementering af de nye krav og give medlemsstaterne tid til at implementere kontrolmetoderne, herunder den nye testmetode til identifikation af iblandet drøvtyggermateriale i forarbejdet animalsk protein og i foder. Det kan oplyses at implementering af testmetoden allerede er påbegyndt og forventes afsluttet i starten af juni 2012.

Udtalelser

Europa-Parlamentet vil få forelagt sagen som et led i forskriftsproceduren med kontrol.

Gældende dansk ret

I Danmark reguleres TSE området af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 999/2001 af 22. maj 2001 om fastsættelse af regler for forebyggelse af, kontrol med og udryddelse af visse Transmissible spongiforme Encephalopatiser (TSE) med senere ændringer.

Derudover gælder bekendtgørelse nr. 1288 af 20/12/2011 om overvågning og bekæmpelse af TSE hos får og geder, samt bekendtgørelse nr. 499 af 26/05/2011 om overvågning og bekæmpelse af BSE hos kvæg med senere ændringer.

Konsekvenser

Forslaget har ikke statsfinansielle eller administrative konsekvenser. Forslaget vurderes heller ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske eller erhvervsmæssige konsekvenser, ud over de forretningsmuligheder som følger af de foreslåede lempelser af foderforbuddet.

Afhængigt af virksomhedernes interesse i at fremstille de omhandlede produkter, vil der blive tale om begrænsede merudgifter for den offentlige kontrol herunder ved eventuel autorisation af virksomheder, der slagter eller forarbejder såvel drøvtyggere som ikke-drøvtyggere. Eventuelle merudgifter vil i det væsentlige være underlagt gebyrbestemmelser på foderområdet og veterinærområdet.

I Danmark forventes det primært at være de store artsspecifikke slagterier, der vil og kan gøre brug af muligheden. De danske forarbejdningsanlæg er allerede artsspecifikke. For disse virksomheders vedkommende vil der derfor ikke være behov for autorisation for at benytte mulighederne.

Ændringen af forordningen vil være direkte gældende i Danmark. En vedtagelse af forslaget vil således ikke have lovgivningsmæssige konsekvenser udover enkelte ændringer af bekendtgørelser.

En vedtagelse af forslaget vurderes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

Høring

Forslaget har været i høring på høringsportalen. Der er indkommet følgende bemærkninger:

Daka støtter forslaget. En lempelse, der tillader fodring af akvakulturdyr med forarbejdet animalsk protein fra ikke-drøvtyggere, ser Daka som den næstbedste løsning. Daka havde foreslået en bredere lempelse, hvor også fodring af fjerkræ og svin med forarbejdet animalsk protein af ikke-drøvtyggere tillades, under hensyntagen til forbuddet mod fodring af dyr med forarbejdet animalsk protein af samme dyreart (kannibalismeforbuddet). Daka fremhæver, at

kun EU har et så restriktivt foderforbud, og Daka anser dette for at være konkurrenceforvridende. De fleste tredjelande har kun forbud mod fodring af drøvtyggere med forarbejdet animalsk protein, hvorimod det er tilladt at fodre svin, fjerkræ, fisk og skaldyr med forarbejdet animalsk protein. Daka bemærker endvidere, at en bredere lempelse af foderforbuddet ville have en ikke ubetydelig økonomisk fordel for Daka, som vil få mulighed for at afsætte sit svinekødmel til fjerkræfoder samt at levere flere produkter til tredjelande. Daka påpeger også, at der er et betydeligt underskud af protein i EU, der bevirker, at ca. 60 % af alle proteiner, der anvendes til foderbrug, importeres fra tredjelande. Hos Daka er man opmærksom på de øgede kontrolkrav, der vil følge af en lempelse af foderforbuddet, ligesom man er indstillet på at opfylde de nye krav, der vil blive stillet til virksomhedernes egenkontrol programmer. Daka fremhæver, at der for alle grene af det kødproducerende erhverv i EU har været betydelige økonomiske byrder forbundet med foderforbuddet, og at forslagens lempelse vil kompensere lidt for dette.

DAKOFO støtter det foreliggende forslag. DAKOFO mener, at det er korrekt at starte med en lempelse af foderforbuddet for akvakulturdyr. Efter DAKOFOs opfattelse er det ikke realistisk at forvente anvendelse af forarbejdet animalsk protein af ikke-drøvtyggere til fremstilling af foder til ikke-drøvtyggere i almindelighed. Før dette kan lade sig gøre, mener DAKOFO, at der skal være defineret en praktisk realistisk tolerance for eventuel påvisning af utilsigtet forekomst af overslæb af forarbejdet animalsk protein fra én dyreart i foder til samme dyreart, før næste skridt i lempelsen af foderforbuddet kan tages. Hvad angår foder til akvakulturdyr vil disse praktiske problemer ikke være aktuelle.

Landbrug & Fødevarer støtter forslaget og understreger, at de har en forventning om, at der fortsat arbejdes for yderligere lempelser af foderforbuddet.

Regeringens foreløbige generelle holdning

På baggrund af den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritets (EFSA's), videnskabelige vurdering er regeringen positiv overfor lempelser af foderforbuddet, og de anvendelsesmuligheder lempelserne medfører.

Regeringen noterer sig med tilfredshed, at EU's referencelaboratorium for animalsk protein har valideret en ny testmetode til identifikation af iblandet drøvtyggermateriale i forarbejdet animalsk protein og i foder.

Endnu er der ikke valideret artsspecifikke testmetoder til identifikation af svin og fjerkræ. Når de artspecifikke testmetoder for svin og fjerkræ er på plads, vil regeringen støtte en bredere lempelse af foderforbuddet, hvor fodring af fjerkræ og svin med forarbejdet animalsk protein af ikke-drøvtyggere tillades, så længe kannibalismeforbuddet overholdes. Der er enighed om, at der ikke er risiko ved at fodre svin, fjerkræ og fisk med forarbejdet animalsk protein af svin, fjerkræ og fisk, så længe kannibalismeforbuddet overholdes.

Regeringen kan på den baggrund støtte forslaget.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.